18 ta' Novembru, 1963.

Imħallfin:

S.T.O. Prof. Sir Anthony J. Mamo, O.B.E., C.St.J., Q.C., B.A., LL.D., President.
Onor. T. Gouder, LL.D.
Onor. A.V. Camilleri, B.Litt., LL.D.

Michelina mart Alessandro Mallia et.

versus

Ġorġ Cutajar et.

Intervent in Statu et Terminis. Art. 959 Kodiċi ta' Proċedura Ċivili

Skond l-art. 959 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, jista jintervjeni f'kawża kull min juri b'soddisfazzjoni tal-Qorti li quddiemha

l-kawża tkun pendenti li hu għandu interess. Dan il-kliem jakkorda diskrezzjoni lil il-Qorti teserċita meta jidhrilha li l-interess ta' min jagħmel it-talba għall-intervent jidher sodisfaċentement fil-fehma tagħha. Il-Qorti ta' l-Appell ma tiddisturbax l-eserċizju ta' dik id-diskrezzjoni ħlief jekk ikun jidher li sar kontra l-liġi.

Il-Qorti, rat iċ-ċitazzjoni fl-ismijiet premessi ppresentata fl-għoxrin ta' Settembru, 1963 quddiem l-Onorabbli Qorti Ċivili Prim'Awla, li biha l-atturi wara li ppremettew illi fl-għoxrin ta' Ottubru, 1962 miet Alessandro Attard u dan kien armel mit-tlett nisa tiegħu Giuseppa nee *Farrugia li* mietet fit-tlettin ta' Settembru, 1920, Sebastiana nee Caruana li mietet fis-sbatax ta' Lulju, 1929, u t-tielet u l-aħħar mara Vinċenza armla ta' Ġorġ Chircop imwielda Attard li mietet fit-tlettin ta' Novembru, 1958; u illi tfal kellu biss mill-ewwel żwieġ ċioe Carmena mart Christina Cutajar, illum mejta rappresentata minn uliedha l-konvenuti, Giorgia mart Ġorġ Galea illum mejta rappresentata mill-atturi aħwa Galea, u Michelina mart Alessandro Mallia, l-attriċi; u illi mat-tielet mara Alessandro Attard għamel tlett testmenti "unica charta" u wieħed ieħor wara l-mewt tagħha u ċioe, l-ewwel fl-atti tan-Nutar Oscar Azzopardi tad-disgħa ta' Lulju, 1940, it-tieni fl-atti tan-Nutar Joseph Agius fil-wieħed u għoxrin ta' Mejju, 1956, it-tielet fl-atti tan-Nutar Joseph Mifsud tas-sebgħa ta' Ottubru, 1958, u r-raba u l-aħħar fl-atti tan-Nutar Antonio Carbonaro fil-wieħed u għoxrin ta' Novembru, 1959; u illi fit-testment tas-sebgħa ta' Ottubru, 1958 it-testatriċi Vinċenza Attard kienet qiegħda miżmuma bl-ossiġinu u ma setgħet fehmet xejn mill-kontenut tat-testment, u t-testatur Alessandro Attard ma kienx "compis mentis" u faċilment jiġi influwenzat minn terzi persuni, u billi f'dawna l-aħħar żewġ testmenti hemm dikjarazzjoni pależament falza, ċioe li l-assi intier ta' Alessandro Attard kien ġie magħmul waqt l-aħħar żwieġ tiegħu u hekk konsegwentement it-

testatur u t-testatriċi ġew disponew minn ħwejjeġ parzjalment jew totalment mhux tagħhom mingħajr ma għamlu d-debita dikjarazzjoni illi huma jafu li qegħdin jiddisponu minn ħaġa ta' ħaddieħor, kif trid il-liġi, talbu: (1) li dik l-Onorabbli Qorti tiddikjara illi Alessandro Attard u Vinċenza ġa armla ta' Ġorġ Chircop imwielda Attard mart Alessandro Attard ma humiex persuni idonei għall-finijiet tal-liġi biex jagħmlu testment fil-ħin u waqt li saru u ġew ippubblikati t-testment tas-sebgħa ta' Ottubru, 1958; (2) u li l-istess Alessandro Attard ma kienx fi stat mentali li jagħmel testment meta għamel l-aħħar testment tiegħu fil-wieħed u għoxrin ta' Novembru, 1959 u hekk in konsegwenza dawn it-testmenti huma *nulli*; u (3) fil-każ li jistgħu jinżammu bħala persuni idonei biex jagħmlu testment Alessandro u Vinċenza Attard, li dik l-Onorabbli Qorti tidikjara li t-testaturi ddisponew minn ħwejjeġ ħaddieħor bla ma għamlu id-debita dikjarazzjoni li kienu jafu li qegħdin jiddisponu minn ħwejjeġ ħaddieħor u illi għalhekk id-disposizzjonijiet taż-żewġ testmenti safejn jolqtu l-proprjetà li tappartieni lill-werrieta ta' Giuseppa Farrugia, għandhom jiġu dikjarati *nulli* kif ukoll għandha tiġi dikjarata falsa u bla effett id-dikjarazzjoni "li l-assi ta' Alessandro Attard sar kollu waqt it-tliet żwieġ tiegħu u li nofs dan kollu kien hekk jappartien lil Vinċenza it-tielet mara ta' Alessandro Attard." Bl-ispejjeż u b'riserva tad-drittijiet tal-atturi li jipproċedu b'ġudizzju separat għaddiviżjoni ta' l-eredita ta' Alessandro Attard, u bl-inġunzzjoni lill-konvenuti li kienu mħarrka biex jidhru għas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjoni tal-konvenuti li eċċepew illi l-ġudizzju ma kienx integru billi ma ġewx ċitati l-*interessati* kollha u li għalhekk iċ-ċitazzjoni hija nulla u li kellhom għalhekk jiġu liberati "ab observantia".

Rat ir-rikors presentat fit-tmienja ta' Novembru, 1963,

minn Maria Giuseppa mart Alfredo Schembri, minnu assistita u Alfredo Schembri bħala kap tal-komunjoni ta' l-akkwisti u amministratur tal-beni parafernali ta' martu, u Carmela Mallia b'digriet tad-disgħa ta' Novembru, 1963, ġiet nominata kuratriċi speċjali "ad litem" biex tirrappresenta l-interess f'din il-kawża ta' Giorgina Mallia, minorenni, Giovanni Maria Attard u Carmela Attard, xebba, li bih talbu li jiġu mdaħħlin fil-kawża "in statu et terminis" bħala partijiet fil-kawża a tenur ta l-artikolu 959 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, u dana billi huma għandhom interess f'din il-kawża billi f'testmenti ta' qabel dawk in kontestazzjoni f'din il-kawża, huma kienu benefiċċjarji.

Rat id-digriet mogħti mill-Onorabbli Qorti Ċivili Prim' Awla fid-9 ta' Novembru, 1963, li bih ġiet akkordata it-talba tar-rikorrenti fir-rikors preċitat tat-tmienja ta' Novembru, 1963.

Rat ir-rikors tal-konvenuti Ġorġ, Pawlu, Carmela u Dolores aħwa Cutajar, Domitilla mart Ġorġ Malia minnu assistita, bħal kap tal-kommunjoni ta' l-akkwisti u amministratur tal-beni parafernali u dotali ta' martu, Cristino Cutajar għal kull interess li jista' jkollu u bħala leġittimu rappreżentant ta' ibnu minuri Alessandro Cutajar u f'każ li hu ddekada, Carmela Cutajar kuratriċi deputat biex tirrappresenta lill-imsemmi Alessandro Cutajar u l-assenti Giuseppe Cutajar, li bih appellaw mid-digriet fuq imsemmi u talbu li jiġi revokat u li l-proċess jiġi rimess lill-ewwel Onorabbli Qorti għad-definizzjoni ta' l-eċċezzjoni ta' l-istess appellanti u ta' kwalunkwe eċċezzjoni oħra li tista tingħata minnhom "si et quantenus" bl-ispejjeż kontra l-appellati.

Rat ir-risposta ta' l-appellati li qalu illi d-digriet impunjat jimmerita li jiġi konfermat bl-ispejjeż ta' dan l-appell

definitivament kontra l-appellanti.

Rat l-atti kollha tal-kawża, semgħet it-trattazzjoni u ikkunsidrat:—

Dwar id-dubbju li ġie espress jekk il-provvediment mogħti mill-ewwel Onorabbli Qorti issa mpunjat b'dan l-appell għandux jiġi appellat bil-forma tan-nota u petizzjoni, biżżejjed jingħad għall-finijiet ta' din il-kawża illi fil-fehma tal-Qorti dak il-provvediment sentenza ma hux żgur. Kwantu għall-forma li bih dak il-provvediment ingħata m'hemm ebda appell lil din il-Qorti u kwindi ebda lok ta' ebda pronunċja.

Fuq il-meritu ta' l-appell, l-ewwelnett il-Qorti tosserva illi skond l-artikolu 959 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, jista' jintervjeni f'kawża kull min juri b'soddisfazzjoni tal-Qorti, li quddiemha l-kawża tkun pendenti li hu għandu nteress. Dan il-kliem jakkorda diskrezzjoni li l-Qorti teżerċita meta jidhrilha li l-interess ta' minn jagħmel it-talba għall-intervent jidher soddisfaċentement fil-fehma tagħha u din il-Qorti ma tiddisturbax l-eżerċizzju ta' dik id-diskrezzjoni ħlief jekk ikun jidher li sar kontra il-liġi jew kontra l-prinċipji.

Issa l-uniku ilment ta' l-appellanti hu illi l-ewwel Onorabbli Qorti messha l-ewwel iddeċidiet l-eċċezzjoni tagħhom illi l-ġudizzju kien irritwalment propost u mbagħad, se maj fil-każ ta' riġett ta' dik l-eċċezzjoni, tipprovdi fuq it-talba għall-intervent fil-kawża. Dan l-aggravvju hu manifestament infondat. Infatti ġa la darba l-intervenut wrew lill-ewwel Onorabbli Qorti li għandhom interess fil-kawża huma kellhom id-dritt minn dak il-mument illi jiġu mdaħħlin fiha u jipparteċipaw fl-inċidenti kollha tagħha li sa dak il-mument kienu għadhom mhux deċiżi, kompriża kwindi d-diskussjon-

ta' l-istess eċċezjoni ta' ritwalita sollevata mill-appellanti. Hu illoġiku li tirrikonoxxi lir-rikorrenti l-interess li jdħol fil-kawża u fl-istess ħin tiċħadlu jew tissospendilu d-dritt li jidħol fiha biex jittutela l-interessi tiegħu f'parti minnha li minnha jiddependi l-istess eżitu tagħha. Fil-każ preżenti l-interess ta' l-intervenjent jidher li hu dak li jsostni t-teżi ta' l-atturi in kwantu li mis-suċċess tat-talba tagħhom fil-meritu jistennew li jkollhom tornakont anki huma. Kwindi jidher ċar illi huma, bħal l-atturi, għandhom interess illi l-kawża titkompla u ma tiġiex imwaqqfa b'dikjarazzjoni ta' l-irritwalita ta' l-istituzzjoni tagħha. Minn dan isegwi illi huma għandhom interess li l-eċċezzjoni tal-appellanti tiġi riġettata u ġa la darba għandhom dan l-interess u talbu li jidħlu fil-kawża, huma għandhom id-dritt li jieħdu parti fid-dibattitu dwar dik l-eċċezzjoni biex isostnu dwarha t-teżi ta' l-attur. Il-pretensjoni ta' l-appellant timporta petizzjoni ta' prinċipju. Appuntu għaliex l-intervenjenti għandhom interess illi l-kawża titkompla sa eżitu finali favorevoli għall-atturi ma' jagħmelx sens li tgħid, kif qegħdin jgħidu l-appellanti, illi l-ewwel Qorti messa, qabel ammettiehom fil-kawża, iddeċidiet l-eċċezzjoni dwar il-validita ta' l-att inizzjali tal-proċeduri b'esklużżjoni tagħhom meta huma għandhom interess li jikkontribwixxu biex appuntu dik l-eċċezzjoni ma tiġiex milqugħa. L-infondatezza assoluta tal-pretensjoni ta' l-appellanti tiddimostra ruħha aktar lampanti meta wieħed josserva t-termini tat-talba magħmula minnhom fil-parti konklużżjonali tar-rikors ta' l-appell. Huma jridu illi din il-Qorti tirrevoka l-provvediment appellat u tirrimetti l-proċess lill-ewwel Onorabbli Qorti għad-definizzjoni ta' l-eċċezzjoni sollevata minnhom, u ta' kwalunkwe eċċezzjoni oħra li tista' tingħata minnhom 'si et quatenus'". Il-Qorti tifhem dan il-kliem li jfisser illi skond il-pretensjoni ta' l-appellanti l-ewwel Onorabbli Qorti tista' tammetti fil-kawża lir-rikorrent għall-intervent, biss wara li l-kawża tkun għal kollox deċiża!

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tiċħad l-appell u tikkonferma d-digriet appellat bl-ispejjeż ta' dan l-appell kontra l-appellanti.